

LJUDSKA GLASBILA IN GODCI NA SLOVENSKEM

Slovenski etnografski muzej

LJUBLJANA

1991

Razstavo so pripravili:

Slovenski etnografski muzej, Ljubljana
Inštitut za slovensko narodopisje
Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske
akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana

Zamisel in avtor:

Julijan Strajnar, etnomuzikolog, Sekcija za glasbeno
narodopisje, ISN ZRC SAZU

Trajanje razstave;

jesen 1991

"Raztegni harmon'ke, pritisni na bas..."

(Ljudska glasbila in godci na Slovenskem)

Razstava je prva te vrste na Slovenskem. Na njej želimo predstaviti vsa glasbila slovenskega izročila od otroških zvočnih igrac do tistih, na katera igrajo ljudski godci. Glasbilo lahko postane vsak predmet, ki ga človek vzame v roke zato, da bi iz njega izvabil zvoke, ki mu pomenijo glasbo. Ta pa nas spremlja v veselju in žalosti, je z nami ob delu in praznovanju, se oglašča ob raznih šegah skozi vse leto. H glasbilom štejemo tudi zvonove, saj je poseben način zvonjenja - pritrkavanje - tudi glasba, za nas Slovence prav značilna. Nekatera glasbila so zelo preprosto narejena, druga umetelno sestavljena, lahko domače delo ali tovarniški izdelek. Razlikujejo se tudi po starosti in zunanjem videzu, saj se nekatera odlikujejo prav po obliki, rezbarijah, barvi in okraskih.

Da bi mogli prikazati uporabo posameznih glasbil, godčevske sestave in vloge godcev v ljudskem življenju ob različnih priložnostih, so predmetom za dopolnilo dodane fotografije, diapozitivi, video in zvočni posnetki. Čeprav je razstavni prostor omejen bolj, kot bi si želeli, pa razstava vendar daje obiskovalcu možnost, da spozna vso raznolikost ljudskih glasbil na Slovenskem, njih uporabo in glavne značilnosti inštrumentalne glasbe pri nas. Načeloma so glasbila postavljena tako, kakor jih človek pri igranju drži. Nekatera bodo obiskovalci lahko vzeli v roke in jih preizkusili.

Gradivo za razstavo so prispevali Slovenski etnografski muzej, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, oba iz Ljubljane, in muzeji v naslednjih krajih: Brežice, Celje, Cerklje, Idrija, Kamnik, Koper, Kranj, Metlika, Nova Gorica, Novo mesto, Piran, Ptuj, Radovljica, Škofja Loka, Trst, Tržič, Videm (Italija) ter nekateri zasebniki.

Ob razstavi bodo še nekatere prireditve, na katere bomo sproti opozarjali.

